

ВІДГУК
офіційного опонента на дисертацію Дорогих Сергія Олександровича на
тему «Правові та організаційні основи інформаційної діяльності
законодавчої гілки влади в Україні»
за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове
право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження

Розгляд інформаційної діяльності законодавчої гілки влади наразі є досить актуальним питанням у нашій державі. Євроінтеграційний рух країни та процеси демократизації, що відбуваються, потребують переосмислення й інформаційної діяльності законодавчої гілки влади. Вимоги щодо збільшення прозорості діяльності парламенту, залучення громадян до законотворчого процесу, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій викликають необхідність у дослідженні правових та організаційних основ інформаційної діяльності законодавчої гілки влади. В цьому контексті теми дисертації Дорогих С. О., є актуальною.

Варто зазначити, що значення для вітчизняного суспільства, результатів наукового пізнання автора підтверджується тим, що не зважаючи на низку досліджень присвяченим проблемам інформаційного забезпечення законотворчого процесу, досліджень інформаційної діяльності законодавчої гілки влади на сьогодні не достатньо. При цьому визначення основних засад, належного регулювання умов та порядку реалізації законів та підзаконних актів у сфері збільшення прозорості у діяльності парламенту, залученню громадян до законотворчого процесу та побудови національної системи правової інформації набувають особливого значення.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, їх достовірність

Детальний аналіз дисертації та автореферату Дорогих С. О., дозволяє зробити висновок, що дисертант особисто здійснив наукове дослідження та отримав наукові результати які дозволили сформулювати власну концепцію щодо шляхів удосконалення правових та організаційних засад інформаційної діяльності законодавчої гілки.

Вивчення роботи на предмет обґрунтованості наукових висновків дисертанта та положень, що виносяться на захист виявило, що вона містить необхідні для дослідження елементи. Так, Дорогих С. О.: а) вірно вибрано методи дослідження, які становлять положення теорії наукового пізнання соціальних і правових явищ; б) проаналізовано сучасну доктрину інформаційного права щодо інформатизації законодавчої гілки влади; в) узагальнено нормативно-правові аспекти інформаційної діяльності, в тому числі законодавчої гілки влади; г) в достатній мірі апробовано результати дослідження.

Рівень теоретичної підготовки дослідника та ступінь самостійності авторського підходу до формулювання висновків та рекомендацій достатньо високі. На основі поставленої мети та завдань дисертант отримав результати, які характеризуються вірогідністю, обґрунтованістю та новизною.

Наукова новизна одержаних дисертантом результатів

Наукова новизна висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації Дорогих С. О., полягає у тому, що дисертація є одним з перших правових досліджень інформаційної діяльності законодавчої гілки влади як специфічного напрямку діяльності парламенту в Україні, на основі якого сформульовано висновки, пропозиції та рекомендації, що відповідають вимогам наукової новизни.

У цілому, наукові ідеї, які відображені в дисертації, слугують теоретичними підґрунтям, покладеним в основу вирішення поставленої здобувачем мети дослідження – визначення шляхів удосконалення правових та

організаційних засад інформаційної діяльності законодавчої гілки влади та напрацювання відповідних пропозицій.

Наукова та практична цінність дисертації

Здобувач Дорогих С.О., обґрунтував низку нових теоретичних та практичних висновків, які мають наукове і практичне значення, і знайшли своє відображення у конкретних теоретичних пропозиціях, винесених на захист. Так, положення науки інформаційного права розширено через застосуванням автором нового поняття – «інформаційна діяльність законодавчої гілки влади». А прикладний аспект застосування результатів наукового пізнання Дорогих С. О., підтверджено довідкою підкомітету з питань державної безпеки Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони від 16.05.2017 р.

Позитивні аспекти роботи

Досягнення мети дослідження та виконання поставлених завдань вимагало від автора опрацювання відповідних доктринальних положень інформаційного права, звернення до змісту положень галузевого законодавства тощо. При цьому методи наукового пізнання застосовані відповідно до загальноприйнятих підходів дали змогу сформулювати репрезентативні висновки, що винесено на захист в якості нових наукових положень.

Робота характеризується лаконічністю і обґрунтованістю при викладі думок. Структура роботи, оформлення її основної частини, списку використаних джерел та інших обов'язкових елементів дисертації відповідає встановленим вимогам.

У першому розділі «Теоретико-методологічні основи інформаційної діяльності законодавчої гілки влади в Україні» автором проаналізовані поняття «інформаційна діяльність», «інформаційна діяльність органів влади» та «інформаційна діяльність законодавчої гілки влади» й надані їх авторські визначення.

Автор цілком слушно зазначає, що поняття «інформаційної діяльності» є одним з ключових в інформаційному праві. Його визначення

та класифікація запропоновані у першій редакції Закону України «Про інформацію», проте починаючи з редакції 2011 року вилучені. Варто погодитись з пропозицією автора повернути визначення поняття «інформаційна діяльність» та її класифікацію до згаданого закону.

Позитивним аспектом дисертації є окреслення шляхів розвитку інформаційної діяльності законодавчої гілки влади з урахуванням зарубіжного досвіду, що є важливим для України. Так, автор до позитивних моментів досвіду ЄС у інформаційній діяльності законодавчої гілки влади відносить такі:

- систематизацію відкритих стандартів збереження та обміну нормативно-правових актів в електронній формі, без наявності яких неможлива побудова національної системи правової інформатизації;
- впровадження електронного документообігу;
- розміщення стенограм не тільки пленарних засідань, але й засідань комітетів з відповідною прив'язкою до законопроектів, які обговорювались, системою пошуку питань, які становлять інтерес для громадськості;
- залучення громадськості до обговорення законопроектів тощо.

Щодо класифікації на види інформаційної діяльності законодавчої гілки влади в Україні, то обґрунтованою є думка дослідника про подальше через розширення комунікації з суспільством та залученням громадян до законотворчого процесу, створенням і підтримкою функціонування, на базі парламенту, баз даних нормативно-правових актів і законопроектів з підсистемами їх фахового та громадського обговорення й контролю, а також включення цих баз до національної системи правової інформації.

Варто звернути увагу на виокремлені Дорогих С. О., питання щодо надання нормативно-правовим актам, розміщеним в базах даних парламенту, статусу офіційного джерела публікації.

Крім того, автором окрему увагу приділено класифікаторам нормативно-правових документів в інформаційно-пошукових системах, зокрема європейському тезаурусу EuroVoc у зв'язку з можливістю його використання як для робіт з наближення законодавства України до законодавства країн ЄС, так і

для подальшої інтеграції баз даних нормативно-правових актів України до світових правових систем.

Зміст дисертації досить повно передано у наукових публікаціях автора.

Дисертація та автореферат відповідають вимогам, що висуваються МОН України до кандидатських дисертацій.

Дискусійні положення та зауваження до дослідження

Не зважаючи на позитивну характеристику роботи, дисертація Дорогих С. О. не позбавлена окремих недоліків, які можна згрупувати наступним чином:

1. Осмислюючи отримані нові наукові знання автор відмічає, що у разі інтеграції «електронного парламенту» з інформаційними системами інших органів влади та утворення національної системи правової інформації постає низка правових питань щодо процедури обігу нормативних документів у ній, проте не уточнює які саме питання потребують врегулювання.

2. На с. 34 дисертації автор формулює визначення поняття «інформаційна діяльність», посилаючись на результати власного аналізу (с.32–33). Вивчення відповідних напрацювань автора засвідчило поспішність висновків, оскільки, на підставі осмислення праць попередників, він не виокремив та не узагальнив риси інформаційної діяльності і не сформулював основний зміст відмінностей авторського підходу до визначення цього поняття.

3. Спірною є позиція дослідника щодо історичного огляду процесу розвитку «електронного парламенту» в різних країнах світу (с. 106–109). По-перше, ця робота виходить за межі дослідження, зокрема не відповідає поставленим завданням; по-друге, не зважаючи на проведені дослідження історичного аспекту, автор не робить жодних висновків, а тому наукова цінність цих положень дисертації є сумнівною.

4. На с. 31 та с. 43 дисертації вказано, що термін «інформаційна діяльність» вилучено з Закону України «Про інформацію». Для достовірності подальших наукових висновків автора необхідним було б здійснити аналіз підстав та умов відповідних змін до цього закону.

5. В дисертації автор неодноразово висловлює думки, у вигляді пропозиції чи зауважень, але не розвиває їх до рівня наукових висновків. Так, на с. 179 він наголошує на необхідності збільшити прозорість у діяльності парламенту, зокрема шляхом надання доступу до публічної інформації, проте не конкретизує чи потрібно вносити зміни до Закону України «Про публічну інформацію».

Проте вказані недоліки не впливають на загальну позитивну оцінку наукової роботи. Як опонент, вважаю, що дисертація Дорогих Сергія Олександровича на тему «Правові та організаційні основи інформаційної діяльності законодавчої гілки влади в Україні» підготовлена на належному науковому та методологічному рівнях, з використанням достатньої кількості наукових джерел, має наукову цінність та практичне значення.

Висновок

Отже, аналіз рецензованої дисертації Дорогих Сергія Олександровича «Правові та організаційні основи інформаційної діяльності законодавчої гілки влади в Україні» дає підстави зробити загальний висновок: робота проведена у межах об'єкта та предмета дослідження, мета роботи досягнута, а завдання виконанні.

Дисертація є завершеною науковою працею, відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а здобувач – Дорогих Сергій Олександрович – на підставі прилюдного захисту заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент
завідувач науково-дослідного відділу
дослідження загальних проблем фіскальної
політики та фіскального адміністрування
НДІ фіскальної політики
Університету ДФС України, к.ю.н.

І.О. Трубін

Підпис	<i>І. О. Трубін</i>
засвідчую:	
Учений секретар УДПС України	<i>О. А. Дуба</i>
13	06 2017 р.